

Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Skrifstofa skattamála
Skilað á Samráðsgátt stjórnvalda

Reykjavík, 16. nóvember 2020

Efni: Drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum er varða rannsókn og saksókn í skattlagabrotum (tvöföld refsins, málsmeðferð). – Mál nr. 235/2020

PwC hefur kynnt sér efni frumvarps til laga um breytingar á fyrirkomulagi rannsóknar og saksóknar í skattlagabrotum.

PwC telur ástæðu til að lýsa yfir ánægju með það meginmarkmið frumvarpsins að standa vörð um skilvirkt kerfi skatteftirlits og rannsókna en um leið að einfalda alla málsmeðferð. PwC setur hins vegar spurningamerki hvort sú leið sem áformuð er í þessum efnum sé sú heppilegasta.

PwC fagnar mjög þeim hluta frumvarpsins sem á að taka á þeim vanda sem hefur orsakast af málsmeðferðarreglum sem leitt hafa til brota gegn banni við tvöfaldri refsimeðferð (*ne bis in idem*).

Tvöföld málsmeðferð

Frumvarpsdrögin gera ráð fyrir að festa í sessi tilhögun sem til bráðabirgða var komið á með 13. gr. laga nr. 33/2020. Um löngu tímabæra réttarbót er að ræða sem full ástæða er til að fagna enda verið að standa vörð um grundvallar mannréttindi líkt og ráða má af dómaframkvæmd Mannréttindadóms Evrópu.

Einmitt í ljósi þess markmiðs frumvarpsdraganna að standa vörð um grundvallar mannréttindi verður að telja áhælisvert að standa ekki vörð um réttindi þeirra skattaðila sem nú þegar hafa sætt álagi á skattstofna við endurákvörðun ríkisskattstjóra en eru nú til meðferðar hjá héraðssaksóknara eða refsimeðferð fyrir dómstólum. Vissulega kann í einhverjum þessara mála að leika vafi á að um ólögmeta tvöfalda málsmeðferð sé að ræða en spurning hvort þann vafi eigi ekki að túlka gjaldanda/sakborningi í hag.

PwC hefur kynnt sér umsögn Logos lögmanssstofu um frumvarpsdrögin sem finna má á samráðsgáttinni. Þar er að finna tillögur varðandi framangreint sem PwC lýsir sig sammála.

Sameining skattrannsóknarstjóra og Skattsins

Líkt og að framan greinir fagnar PwC því meginmarkmiði frumvarpsins að finna leið til að einfalda málsmeðferð skattamála en standa um leið vörð um gæði rannsókna og skilvirkni kerfisins.

Að mati PwC má aftur á móti setja spurningarmerki við þá leið sem valin er, þ.e. sameina embætti skattrannsóknarstjóra embætti ríkisskattstjóra sem eining innan Skattsins. Þessi breyting ein og sér kemur ekki í veg fyrir þá tvöföldu málsmeðferð sem er til staðar í skattaþætti málanna (álagningarþætti), þ.e. að mál séu fyrst rannsökuð hjá skattrannsóknarstjóra en síðan tekin aftur tekin til meðferðar hjá álagningarsviði ríkisskattstjóra.

Heppilegra verður að telja að vera með hreinan aðskilnað á milli þeirra mála sem sæta eftirliti og álagningu á stjórnsýslustigi, þ.e. hjá Skattinum og þeirra sem sæta refsimeðferð. Þeim aðskilnaði verður best náð með því að færa rannsókn alvarlegri skattalagabrota til embættis héraðssaksóknara.

Í greinargerð frumvarpsdraganna er að finna umfjöllun um rannsókn og saksókn skattalagabrota á öðrum Norðurlöndum. PwC vekur sérstaka athygli á þeirri leið sem farin hefur verið í Finnlandi. Mælt er til þess að sú leið verði tekin til nánari athugunar og efni frumvarpsins verði endurmetið með hliðsjón af henni.

Virðingarfyllst,

Friðgeir Sigurðsson

Friðgeir Sigurðsson, lögfræðingur
Forstjóri PwC